

Waldemar Deluga

Wstęp

Series Byzantina 2, 7-8

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

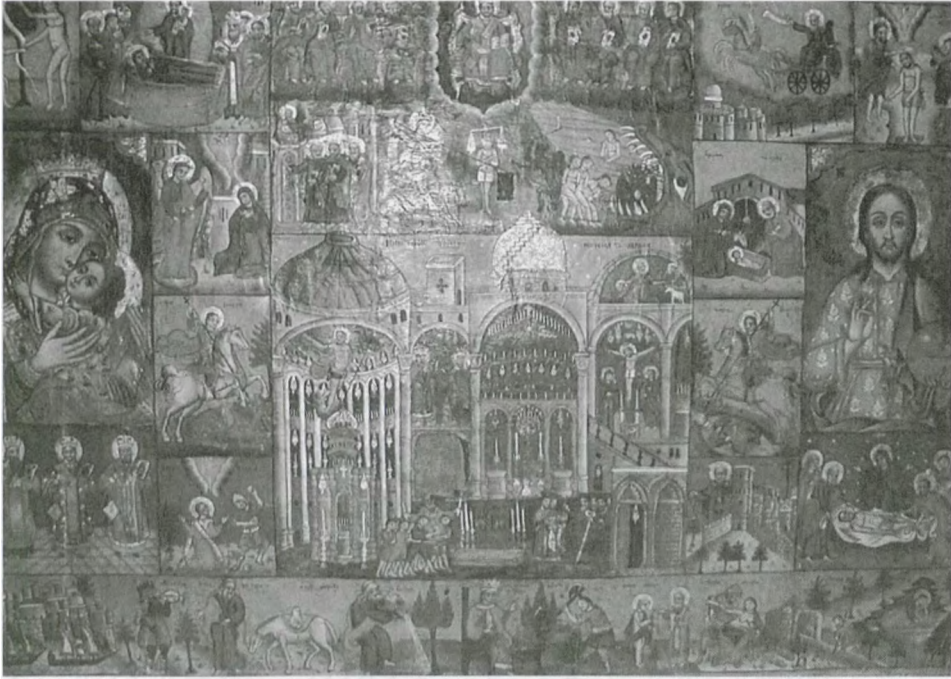
Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wstęp

Oddajemy czytelnikom kolejny tom *Series Byzantina*. Zawarte w nim materiały to owoc dyskusji naukowej prowadzonej podczas konferencji: *Słowo i ikona. Źródła literackie w badaniach sztuki bizantyńskiej i postbizantyńskiej*, organizowanej przez Katedrę Historii Sztuki Bizantyńskiej i Postbizantyńskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Było to pierwsze spotkanie historyków sztuki w Polsce zajmujących się badaniami nad ikonografią zarówno sztuki bizantyńskiej, jak i sztuki epoki „byzance après byzance”, tej najbardziej popularnej wśród uczonych, nie tylko w naszym kraju.

Badania naukowe bizantynologów polskich są intensywnie kontynuowane, wspomnijmy tutaj najnowsze publikacje, które ukazały się w ostatnim czasie. Są to: monografia iluminacji *Kodeksu Gertrudy* Małgorzaty Smorąg-Różyckiej, recepcja obrazu pogańskiego Boga w sztuce bizantyńskiej Sławomira Skrzyniarza, monografia grafiki cerkiewnej z kręgu Ławry Pieczarskiej i Akademii Mohylańskiej autora niniejszego wstępu, a także szereg artykułów publikowanych zarówno w ogólnopolskich periodykach, jak i w czasopiśmie o zasięgu lokalnym. Owocem konferencji organizowanej przez krakowskie środowisko bizantynologiczne jest książka, będąca uhonorowaniem pracy zawodowej Profesor Anny Różyckiej-Bryzek. Zawarte w zbiorze artykuły dotyczą między innymi historii badań bizantynologicznych w Polsce. Niezmiernie cenna jest monografia architektury cerkiewnej Piotra Krasnego, obejmująca zabytki powstałe w okresie nowożytnym w Rzeczypospolitej. Praca ta stanowi podstawę do dalszych badań o charakterze szczegółowym.

Godny uwagi i pochwały jest ośrodek chełmski. W roku 2003 Muzeum Chełmskie przygotowało dwie konferencje i przepiękną wystawę pt.: *Do piękna nadprzyrodzonego*. Owocem badań są dwie poważne publikacje, ka-

Il. 1 *Proskynetarion*, XIX w., monaster Preveli, Kreta

talóg wystawy napisany przez Krystynę Mart wraz ze zrekonstruowaną częścią kolekcji ikon dawnego Muzeum im. Czarnieckiego, obecnie w Ławrze Pieczarskiej w Kijowie, a także drugi tom z artykułami uczestników konferencji z Polski, Ukrainy i Białorusi. Prowadzone prace konserwatorskie ikon z Muzeum Zamku w Łańcucie stały się okazją do prezentacji wyników badań naukowych, zainicjowanych przez Jarosława Giezmę. Ich owocem są już dwa tomy materiałów z sesji organizowanych w ostatnich latach.

Trzeci tom *Series Byzantina* dotyczyć będzie *proskynetariów*, malowanych pamiątek z Jerozolimy, dystrybuowanych masowo przez kilka warsztatów znajdujących się w świętym mieście. Zostaną w nim umieszczone artykuły badaczy z Polski, Holandii, Niemiec, Serbii, Rosji, Węgier i Grecji.

Waldemar Deluga